№ 269 Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem פרייז 20 גראשען Lodzer Tageblat

לאָדזער טאָגעבלאַט

רעדאַקציע און אַדמיניסטראַציע: פיעטריקאָווער 16.
טעלעפאָנען פון: רעדאַקציע 10057, פון אַדמיניסטראַציע 10047.

מיטוואך, י"ז מרחשון תר"צ. | 20 listopada 1929 r. | 22-טער יאהרגאַנג.

די רעוויזיע פון דער קאנסטיטוציע איז פוילען

איז א נויטוועндיגקייט און די רעגירונג וועט זי דורכפיהרען צום וואויל פון לאַנד

דער פאַרלאמענט מוז זיך אונטערווארפען דער רעגירונג, אין פוילען וואַרפען די דעפוטאטען זיך אונטער זייערע פארטייען

שלאגען יודען איז געלעגען אין בלוט פון יעדען ענדעקישען מיניסטער ערשט די נאך מאי-רעגירונגען האבען א סוף געמאכט דערצו

די רעגירונג וויל נישט אנעמען דעם פראיעקט פון די רעכטע, וויל ער טיילט אייו די בירגער אין גלייכע און אונגלייכע

רעפעראט פון פרעמיער שוויטאלסקי אין וואַרשאווער פילהארמאניע

וואַרשע, 19. (טעל.)

צום רעפעראט פון פרעמיער שוויטאלסקי אין פילהארמאניע גענומען א זעהר גרויסער עולם. אין דער פרוה האט מען שוין קיין פרייפלעצען נישט גע־קרינגען. דער זאל איז גשווען פול גע־פעקט. די מינוספארען זענען גשווען אין דער ערשטער רעה. נעגראפל דירזו שמונגלו אז גשווען אנגעקומען אין א צוזוי אנצוג, מינוספער זאלעסקי, אין גשוע־סען צוזאמען מיט'ן גאנצען דיפלאמא־טישען קארפוס.

פונקט 6 אויגער גשהט דער פרעמיער ארויף אויף דער טריבונע און הויבט אן רעדען. אנדער די פוילישע מליכה איז גשווען בעפעסטיגט, זאגט דער פרעמיער, האט מען נישט גשקעמט די דעז וועגען ארבעה די קאנסטיטוציע. שפעטער, אז מארשאל פילסודסקי'ן. די מאי גשהענישען האבען אבער גע־ענדערט די לאגע אין לאנד. די דעפוטא־טען מענען אבער אלע, אז זי זענען גזוזלעבט אפצוהאלטען די ארדנונג אין רוה אין לאנד. וואס עס איז דאך נישט אזוי. דאס גשהער צו דער קאמפעטענץ פון דער רעגירונג.

די אפאזיציע פארגעסט זיך מיט אלץ מיט שפעלען דאס פינאנץ־מיניסטער פאר'ן מליכה־טריבונאל, מיט קרימינאל־קאמער, נאר נישט מיט'ן בירושע. די רעגירונג האט אבער גוט גדעה זיך אפצוזאגען פון קאנסטיטוציע.

די רעווזיע פון דער קאנסטיטוציע מוז דורכגעפיהרט ווערען דורך דער רעגירונג מיט א שטארקע האנד. פאר די מאי גשהענישען האט יעדער אנ־דערשטער מיניסטער גהאלטען, אז מען דארף אפטאל שלאגען יודען. דאס איז גשלאגען אין זיין בלוט. יעדער דעמאָ־קראט מיניסטער איז גשוען א קנעכט פון זיין פארטי. אין אנגלאנד איז נים אזוי. דארט וואַרפען זיך די פארטיען אונטער דעם פארלאמענט. די מעהר־הייט וואַרפט זיך אונטער דער רעגירונג פון דער מינדערהייט. בי אונז אבער איז קיין מעהרהייט בכלל נישט מעגליך. בי אונז זענען דא רעכטע, לינקע און מינדערהיטען. איך וויל נישט בעריהמ־רען, זאגט דער פרעמיער, דאס פרי־בלעם פון די מינדערהיטען, אבער עס זענען בוי הינט דא אין פוילען מינדער־הייטען, וואס האבען א גאנצעוועג בע־צוהונג צו דער מליכה.

אויסצוהויבען דאס לאנד פון קרימינען זאגט וויטער דער פרעמיער, קען נאר א רעגירונג פון א שטארקע האנד און דעפער איז גוישנג צו פערברעטערען די מאכט פון מליכה־פרעזידענט.

עס איז נאטוי, זאגט וויטער דער פרעמיער, די מיינונג פון די דעמאקרא־טען, אז א בריטע מאכט פון מליכה־פרעזידענט גלעכט זיך מוס דער מאכט פון מוראנען. מען האט נאכפעמע'ן אויך פאַרנעוואַרפען דיקטאטור. ריכא האט גשריבשוועם פראנקרייך פון דער דריטען אפארט, אז זי זענען אוי נאהאט א שטארק האנד. בי אונז איז די שטארק פערזענלעכקייט פילסודסקי, און דערוועגען האט מען אוהם פעטנד.

דאס רשרט דער פרעמיער וועגען די ראל פון דער ביוראקראטיע אין גההם אופער צו די פערשידענע פארשלאגען פון דער אפאזיציע צו עגדערען די קאנ־סטיטוציע.

ער שטעלט זיך קודם כל אפ אויפן פראקטיק פון דער עגדעריע און זאגט, אז די עגדעקס גההם היפאזלעכלעך און עגדערען ד ווהל־ארדינאציע. דערויף, זאגט דער פרעמיער, קען אפער נישט געבויט ווערען די קאנסטיטוציע, ווייל דער פראקטיק שפרעכט צו צעטיילען די בירגער אויף גלעכע און אונגלעכע.

דאס קרומזירט דער פרעמיער דעם פראקטיק פון די לינקע און פיהרט אוים, אז נאך א פערברייטערטע מאכט פון מליכה־פרעזידענט קען דערפיהרען דאס לאנד צום וואויזען.

עס זענען גשוען גענוג גרויסע שוו־רינקטשען בעים אויפבויען די מליכה. דאס עגדערען די קאנסטיטוציע וועט זיין פון לעכטער, ווייל דאס וועט צו קיין גרויסע אויפרייסלונג פון דער מלי־כה נישט פיהרען.

איך נעהער זאגט דער פרעמיער צו א גרופע מענשען, ווען מען האט גע־זאמלט פאר משוגעים, קאמפענדיג פאר דער אונאפהענגיקעט פון פוילען. אויך די קאנסטיטוציע שנדשרונג וועזט זיך אוים שווער, אבער די רעגירונג וועט די רעווויזיע פון דער קאנסטיטוציע דורכ־פיהרען צום וואויל פון לאנד.

וויטערע בלוטיגע גאסען דעמאנסטראציעס פון די דייטש-נאציאנאלע אין פראג

פראג, 19. (טעל. טפ.)

נאך דער גשלטונגער בלומונגער דע־מאנסטראציע פון די דייטש נאציאנא־ליסטישע סטודענטן, וואס האט זיך פערצויגן א גאנצען אוונד, האבען די דייטשע סטודענטן הינט זיך גע־וואפנט אויף די יודישע סטודענטן און דער סטודענטן־הויז פון מליכה־פראג. מען האט נאכפעמע'ן אויך פאַרנעוואַרפען דינאמיט־פעטאַרדען. דער־וועגען האט דער דעקאן פון דער פראגער אוניווערסיטעט אפגעזאגט אלע פאַרלעזונגען פון הינט און מארגן.

א"י-דעבאטע איז לאנדאן

לאנדאן, 19. (טעל. י"א)

די נעזעלשאפט פאר דעמאקראטישער קאנטראל האט צוגוידגעגרופען אנ'עפענט לידע פערזאמלונג, אויף וועלכער ס'וועט פארקומען אנ"י-דעבאטע מצד די צוי נוסען וועט פרוסטרעטען דער מיני־סטער פאר קאלאניעס, קעמפענדיג פאר דער אונאפהענגיקעט פון פוילען. אויך די קאנסטיטוציע שנדשרונג וועזט זיך

וויכטיג בלוטיג גאסען דעמאנסטראציעס פון די דייטש-נאציאנאלע איז פראג

פראג, 19. (טעל. טפ.)

נאך דער גשלטונגער בלומונגער דע־מאנסטראציע פון די דייטש נאציאנא־ליסטישע סטודענטן, וואס האט זיך פערצויגן א גאנצען אוונד, האבען די דייטשע סטודענטן הינט זיך גע־וואפנט אויף די יודישע סטודענטן און דער סטודענטן־הויז פון מליכה־פראג. מען האט נאכפעמע'ן אויך פאַרנעוואַרפען דינאמיט־פעטאַרדען. דער־וועגען האט דער דעקאן פון דער פראגער אוניווערסיטעט אפגעזאגט אלע פאַרלעזונגען פון הינט און מארגן.

„פארווערטס" פערוועהרט איז א"י

ירושלים, 19. (טעל. י"א)

„הארץ" מעלדעט, אז די א"י-רעגע־רונג האט פערוועהרט דאס ארבונקומען פון דעם גיו-יארקער „פארווערטס" און לאנד, פאר פערעפענטלוכען דעם גע־היימען דאקומענט, פאדווארס ס'איז בשעתו אפגעשטעלט גשוארען דער „רבר".

אפקלאנגען פון די פארלאמענט-וואלען איז טשעכאסלאוואקיי

רייבונגען צווישען די פוילישע סאציאליסטען

פאַרשוין (יטא) לויט די לעצטע פע־סט־מעלדונגען קומען פאר אין פוילישן לאגער הויפטזעכלעך צווישען די סא־ציאליסטישע פארטיען די פראקטיק פון פטוזעכלעך צווישען שארפע רי־בונגען און צוזאמענהאנג מיט דער וואהל-מאקמוק בעת די לעצטע פארלא־מענט-וואהלען, וואו עס איז גשפאפען גוואָרען א נעמוזאמער בלאק פון אלע פוילישע פארטיען מיט די יידישע פא־מיליע.

לויט דאמיגען בעריכטען זענען אלע זוך אלע פוילישע קאנדידאטען האבען פארפלוכטעט נוישט פרוסטרעמען פון אינמערסטן פון וועלכער עם איז רעדע. וואו עס איז גשפאפען גוואָרען א נעמוזאמער בלאק פון פארטיען, קעמפענדיג פאר דער רעגירונג וועט די רעווויזיע פון דער קאנסטיטוציע דורכ־פיהרען צום וואויל פון לאנד.

יודען איז בית שאן זענען נישט זיכער מיט'ז לעבען

ירושלים, 19. (טעל. י"א)

25 יודישע פאמיליעס, וואס האבען זיך אומגעקערט אויף זייערע וואוינונגען ערשטער אין בית-שאן, האבען זיך פרוים־גשצוינגען קיין ירושלים. זיי ערקלערען, אז זיי פיהלען זיך נישט זיכער, ווייל זיי ווערען באיקאמפט און גשלאגען.

פיל נעווהר געפינען בייַ אראבער

ירושלים, 19. (טעל. י"א)

די אפלויצי האט ארויסגעפיהרט א רעווויזיע בי פיל אראבער צווישען די קאלאניעס מוצא און קרית-ענבים. מ'האט בי די אראבער גענומען פיל נעווהר.

„לאדזער טאגעבלאט".

Łódzki Bank Depozytowy
Sp. Akc.

ŁODŹ,
Piotrkowska 5.

לאדזער דעפאזיטן באנק
אקציען געזעלשאפט
לאדז, פיעטריקאווער 5.

נעהמט אן פערצינזטע פקדונות (וקלאדען) אויף ביכלעך
אין זלאטיס און אין פרעמדע וואלוטען
פון 10 זל. אן.

דאס אויסצאהלען קומט פאר אויף ערשטען פערלאנג בייים פארשטעלען דאס פקדונות ביכעל.

דאנקזאגונג
דער פעראיין „בית לחם" דריקט אויס דעם בעסטען דאנק פאר זמערע שפענדען מיר „בית לחם" אונזער געהרטען פערוואלטונגס-מיטגליד הערין דוד דיאמענט, גדאנסקא 14
הערין גאמאלינסקי, פזשעיאזד 2
און די פעראיניגטע פלייסער, ווי אויך אלע איבריגע פערזאנען, וואס האבען גשפענדעט.
די פערוואלטונג.

Dr. med.
J. Sadokierski
סטאמאטאלאג
ספעציאל-ארצט פאר מויל און קיפער-כירורגיע
צאהנפלייש-קראנקהייטען
רענטגען-דיאגנאסטיק. נעמט אן פון 3 ביז 7
פיעטריקאווער 164, טעל. 83-127

Dr. Z. RAKOWSKI
ספעציאליסט פאר אויערן, נאז, האלז
און לונגען-קראנקהייט
קאנסטאנטינער 9 טעלעפאן 127-81
שפרעכשטונדען 12—2 און פון 5—7 נעמט אויך אן
אין לעמשניצע זגערזשער 17 פון 2 ביז 3 נאכם.

Dr. M. Lerner
ספעציאליסט פון קינדער קראנקהייטען
זאכאדניא 64
צוריקגעקומען
אויפנאהם-שעה'ן פון 4—6 נאכם. 5448

לעזט, אבאנירט דאס
„לאדזער טאגעבלאט".

וויינער ארטאפעדישע
פראצאוניע
— אונטער אויפזיכט פון א דאקטאר ספעציאליסט וד מאכט לויט גיפס-מאדעלען וולקאדקעס בעגען פלאט-קינסטלינקפיס, ארטאפעדישע גאמס צטען און אפאראטיס א. ז. ו. גדאנסקא 28. ווי 1 פון 5—7 אונטער

Dr. Med. W. Łagunowski
ספעציאל-ארצט פון הויט און ווענערישע קראנקהייטען
האט זיך איבערגעצויגען
אויף פיעטריקאווער 70
Tel. 81-83.
נעמט אן פון 8,30 ביז 10,30. פון 1 ביז 2,30 און פון 6 ביז 8,30 זונטאג און חגאות פון 1—10.

Dr. Wołkowyski
צגירעלניאנא 25
טעלעפאן 126-87
ספעציאל-ארצט פאר הויט וועגעריש קראנק-הייטען און מענער-שוועכע. אלע-ארט אנאליזען
בעהאנדלונג מיט קוואַרץ-שטראהלען.
נעמט אן פון 8—2, און פון 6—9 אונטער.
בעזוגדער וואַרטע-זאל פאר פרויען.

פריוואט
טאנץ-שולע
פון די נייעסטע טענץ
דיפלאמירטער ר. ווייַנטרויב
לערער
נעמט אן אינשרייבונגען אויף אינצעלנע לעקציעס וי אויך אין קאמפלעטען יעדען טאג פון 10 פריה ביז 10 אונט
קילינסקעגא 44
2-טער הויף פארטער.
די לעקציעס קומען פאר אונטער דער פערזענליכער לייטונג פון ר. ווייַנטרויב און אסיסטענטען.

Dr. L. Suchowczycki
כירורג
נעמט אן טעגליך פון 4 ביז 7 נאכמיטאג
Pl. Dąbrowskiego 2, tel. 143-94

Dr. Niewiażski
אויף אנדזשעיא 5, טעל. 159-40
נעמט אן פון 8—11 מיטאג און פון 5—9 אונט.
ספעציאל-ארצט פאר סיפיליס, פריפער און מענער-שוועכע בעהאנדלונג מיט קוואַרץ-שטראהלען.
פאר דאמעו ספעציעלער וואַרטע-זאל.

דעמאנסטראציע פון ענדעקישע סטודענטן איז וואַרשא
געגען האנדעלס-אפמאך מיט דייטשלאנד

ענדעק. סטודענטן געמאכט אַ פייערדיקן פאַרן פילהארמאניע, וואו ס'האט געלייענט זיין רעפעראַט וועגן דער רעוויזיע פון דער קאנסטיטוציע פרעמ. שוויטאַלסקי

אנוועזענדער אינערז מינ. סקלאדקאווסקי פערארדנעט דער פאליציי די דעמאנסטראנטן פון אנדערצוטרייבן

דעמאנסטראציע פון סטודענטן איז וואַרשא
געגען האנדעלס אפמאך מיט דייטשלאנד.

וואַרשא (טעלעפאניש) אין צוזאמענהאג מיט דער אקציע פון די פוילישע אקאדעמיקער געגען האנדעלס-אפמאך מיט דייטשלאנד, איז הייַנט אויפן אלגעמיינעם פארגעקומען אַ מיטינג מיט דער ערלויבעניש פון רעקטאר דער מיטינג איז אַדורך רוהיג.

נאכן מיטינג איז אַ המון סטודענטן פון בערך 1000 מאן אויטק אין אַ דעמאנסטראציע אויף פיעקגע גאס די פאליציי האט די דעמאנסטראציע צוטרייבן. די צוטריבענע סטודענטן האבען שפעטער ווידער געפרוּבט איינארדנען דעמאנסטראציעס פאר דער פילהארמאניע און אויף פילסודסקי אוּן טעאטער בלאץ, די פאליציי האט זיי אבער צעטריבען. בעת מעשה זענען אייניגע פאליציאנטן פערוואונדעט געוואָרען מיט פלעשער און שטיינער וואָס די דעמאנסטראנטן האבען אין זיי געוואָרפען. פאַטאָוויע האט זיי געמוזט ערטיילען הילף.

וואַרשא (טעלעפאניש) בעת דער דעמאנסטראציע-צוג פון די סטודענטן איז געקומען צום פילהארמאניע. האט אינעוועניג גראד געהאלטען זיין רעדע פרעמיער שוויטאַלסקי. אין זאל האבען זיך דערהערט געשריייען אוּן פייפעריייען פון די סטודענטן. מיניסטער סקלאדקאווסקי אין בעגלייטונג פון זיכערהייטס-אַמט ה' קאוויצקי איז דאן ארויס אַ קוק טון וואָס דאָ קומט פאָר. דערזעענדיג די דעמאנסטראציע העט ער תיכף געגעבען אַ פערארדנונג רער פאליציי די דעמאנסטראציע צו צעטרייבען.

די צעטריבענע סטודענטן זענען דאן אויטק צום זאל פון שטאט-ראט וואו די ענדעקעס האבען אפגעהאלטען אַ מיטינג געגען שליסען דעם האנדעלס-אפמאך מיט דייטשלאנד, אויפן מיטינג האט גערעדט סטראנסקי. די סטודענטן האבען זיך געוואלט אַרייניריסען אין זאל. די ענדעקעס האבען דאָ אבער נישט ארייננעלאזען אויס מורא פאר אונרוהען. ערשט נאך דער פערזיכערונג אז מיט וועלען זיך פערהאלטען רוהיג זענען זיי ארייננעלאזען געוואָרען. נאכן מיטינג האבען די סטודענטן וויידער איינגעארדנעט אַ דעמאנסטראציע פאָרן אויוועירזיטעט. פאליציי האט די דעמאנסטראציע צעטריבען.

12 סטודענטן זענען ארעסטירט געוואָרען. עס זענען אויך ארעסטירט געוואָרען 30 פריוואט פערזאנען, צווישען זיי דער בעריהמטער וואַרשאוער אקאנטוריסט רעמבייַלינסקי, וואָס האט זיך קוּנה שם געוואָרען אין שלעזען יודען. זענען שפעטער בעפרייט געוואָרען אבער זיי וועלען נעמען פאר א גרויסן, וויל זיי האבען נאר געהאט אנ'ערלויבעניש אויף איינארדנען א מיטינג אין דעמאנסטראציעס.

וואַרשא 19 (א. ה.) הייַנט איז אויפן מעאסטער-פלאץ איינגעארדנעט געוואָרען א מיטינג פון סטודענטן אין א פאָהל פון 300 מערזאן בעגלייטן אפשפיסטן א האנדעלס-אַפמאך מיט דייטשלאנד.

די פאליציי העט דאָס מיטינג נישט דערלאָזט. נאך א שעה'דיגער אקציע איז די פאליציי געלונגען דאָס פלאץ אפצורייגלען, דער מיטינג האט גלייכלאט אפגעהאלטען זיך רוהיג.

דייטשע נאציאנאליסטן געגען האנדעלס-טראקטאט מיט פוילען

בערלין 19 (ספעציעל) דער פיהרער פון די דייטשע נאציאנאליסטן הוגענבערג האט אין אינטערוויאו מיט דער מיכצענער אויסן. אוועג-צייטונג זיך אַרויסגעזאגט געגען האנדעלס-טראקטאט מיט פוילען.

סיים-מארשאלעק רופט א זיצונג פון סעניארען-קאנווענט

וואַרשא, 19 (טעל.) דעם 30 ד. ח. וועלען אלע סיים-קלובען אפהאלטען א זיצונג. א שאָג פאר דעד עסניונג פון דער סשם-סעסיע ווען דער סיים-מארשאלעק פולניפרופען א זיצונג פון סעניארען-קאנווענט.

אויף דער קראקאוער אוניווערזיטעט איז רוהיג

קראקא, 19. (יט"א) אין דער יונאַסלאַווישער אוניווערזיטעט איז לעצטע טעג רוהיג. בעים ארייננאנג ווערען די סטודענטן לעגיטימירט. די דיסציפלינער קאָמיסיע בעי דער אוניווערזיטעט האָט אונטערנומען אנ'אויסאַרשוּנג.

פראצעס געגען די שולדיגע אין די לעמבערגער סטודענטן אונרוהען

לעמבערג, 19 (טעל.) דער בעשולדיגונגס-אקט געגען די סטודענטן, וואָס האבען זיך בעטיליגט אין די סטודענטן אויסערטעטגען פון יולי, איז שוין פערטיג. דער רעקורס פון די אנגעקלאגטע איז אפגעווארפען געוואָרען. אין דער פראצעס וועט פארקומען אין די נאהענסטע טעג.

דער הויפט-מופטי פאר דער אויס-פארשונגס-קאמיסיע

ירושלים 19 (יט"א) די אויספארשונגס-קאמיסיע האט הייַנט פערהערט דעם רעגירונגס-פאַרש. קאָפּק, ער האט ערקלערט אז אין משך פון די 10 יאָהר, וואָס ער געפינט זיך אין ארץ-ישראל האט ער נישט געהערט, אז די אראבער זאלען האבען פרעטענזיעס צו דער כותל-מערבי. ער האט דאָס ערשט געהערט נאָך דעם פאראיגען יום-כפור אין צוזאמענהאנג מיטן אויפקנעמען די מחיצה בייַם כותל.

עס איז אויך הייַנט פאַרגעקומען דער משך און עס איז פערענדיגט נאָך רען דער פערהער פון לוק'ן, ער האָט כפדר געגעבען אפווייכענדע תשובות. דער פער פערהער האָט נאָך געדויערט 9 שעה.

סער מערימען פרעגט לוק'ן: הלמאי האָט ער זיך בעצייטענס גישט בעוואָרפן מיט מיליטער, חגם ער איז געווארענט פאר'ן אויסבריך פון די גאָנצע עניגישען?

דערויף ענטפערט לוק ער איז גישט קיין נביא, ער האָט נישט געוואָלן, ער האָט נישט געהערט וכדומה.

אין די נאָהענסטע טעג זאל שטפהן פאר דער אויספארשונגס-קאָמיסיע דער הויפט-מופטי. מאָרגען וועט אויסגעהערט ווערען דער פרעז. פון „וצד הלאומי פנחס רוטענבערג.

ד"ר קארנגרין פרידענס-ריכטער פון ארץ-ישראל

ירושלים, 19 (יט"א) ד"ר מילם קארנגרין דער געוועזענער לייטער פון וואַרשוואר פאלעסטינא אפט איז בעשטימט געוואָרען אלס פרידענס-ריכטער אין ארץ-ישראל.

א יור — ווימענישער ענעראל-אנסוּל אין עסטרייך

ווינ. (יטא) דער בונד-אוצפונער רעמענישער קאנסול אוּן ווינן ד"ר י. ראָזענפעלד איז בעשטימט געוואָרען אלס רעמענישער נעגעראל-קאנסול אין עסטרייך.

ד"ר ראזאי, אנ'אַרשאַדאקטישער יור, איז פאבוליקירט צווישען דער יוריזדיקשן פון לוק'ן, ער האָט כפדר געגעבען אפווייכענדע תשובות. דער פער פערהער האָט נעדויערט 9 שעה.

סער מערימען פרעגט לוק'ן: הלמאי האָט ער זיך בעצייטענס גישט בעוואָרפן מיט מיליטער, חגם ער איז געווארענט פאר'ן אויסבריך פון די גאָנצע עניגישען?

דערויף ענטפערט לוק ער איז גישט קיין נביא, ער האָט נישט געוואָלן, ער האָט נישט געהערט וכדומה.

אין די נאָהענסטע טעג זאל שטפהן פאר דער אויספארשונגס-קאָמיסיע דער הויפט-מופטי. מאָרגען וועט אויסגעהערט ווערען דער פרעז. פון „וצד הלאומי פנחס רוטענבערג.

ד"ר קארנגרין פרידענס-ריכטער פון ארץ-ישראל

ירושלים, 19 (יט"א) ד"ר מילם קארנגרין דער געוועזענער לייטער פון וואַרשוואר פאלעסטינא אפט איז בעשטימט געוואָרען אלס פרידענס-ריכטער אין ארץ-ישראל.

א יור — ווימענישער ענעראל-אנסוּל אין עסטרייך

ווינ. (יטא) דער בונד-אוצפונער רעמענישער קאנסול אוּן ווינן ד"ר י. ראָזענפעלד איז בעשטימט געוואָרען אלס רעמענישער נעגעראל-קאנסול אין עסטרייך

אפהאלטען די איינמאהנונג פון פערמעגענס-שטייער

פאדערט די לאדזער האנדעלס-קאמער.

(§) די לאדזער האנדעלס-קאמער אין ערויסנעטערעמען צום פינאנץ-מיניסטעריום מיט א מעמאריאל, אין וועלכען עס ווערט פאָרגעשטעלט, אז דער פינאנץ-מיניסטער האָט אנגעוויזן אויף דער נויטוועדיגקייט אפצוהאלטען די איינמאהנונג פון דער דעקלאראַציע פון פערמעגענס-שטייער. אין מעמאריאל ווערט בעשטאָטיגט, אז די דרוקע דאָגט פון פערמעגענס-שטייער שטעכט זיך, פונקט וויַ אין פאָרהער, צילוב דעם, וואָס זיי זאלען זיין צושטרוימט אין נעשעפטען געוואָרען. די פאליציי האָט אויך

לאדזער טאגעבלאט

דר. רעדאקטאר: נחמן פון 6 ביז 7 אין אָוונד.

נישט בעשטאלטע מאנוסקריפטען ווערען נישט צוריקגעשיקט

Lodzer Tageblatt, Łódź, Piotrkowska 16 Skrz.poczt. 16 :אדרעס

טעלעפאנען: רעדאקציע 10057. אדמיניסטראציע 100 47

„די איבעריגע זענען אלע יודען"

צום מארשאלעק פּוּלסודסקי קומען לעצטענס אָפּן מאַסען בקשות פּון פּאַר־שוידענע פּאַרזאַנען, וועלכע בעטען שטופּצע אין הלוואות. אָפּטמאָל האָבען די ברוי א הומאַרוסמישען אונהאַלט.

אזוי שרייבט למשל אענער א משענס־מאַלאָווער צום מארשאלעק:

נעערטער הער!

„עס וועט אפּך נעווים זיכער וואונ־דערען, וואָס האָבענדיק אזא פּול פּרענט אין פּינאַנסע, וועגר אוך זיך וועגען א הילואה צו אבר. וועמען אוך האָב סך הכל אבן מאל נעווהען, אבן קרעקע, אוו אוהר נעדענקט אפשר אפּילו נישט וויע נעו מיר. אוך בין בעת אוהר זעט דורכ־נעפּאַרען נעשפּאַנען צווישען עולם אוו נעמאַכט פּערשוידענע מליוכה'שע אויסרו־פּען.

אוועט נעמיק אוד זיך אוו נעלט אוו דאַרף האָבען א הלוואה פּון 3000 גול־דען. אוך וועל דאָס נעלט צוריקקערען אוו א יאָהר, העלפּסטענס אוו צוויי יאָהר א רוב".

מ'דערצעהלט אויך, אז אינגע א ווול־נער פּרוי האָט זיך נעווענדעט צום ברוי־דער פּון מארשאלעק, יאָן פּוסודסקי, מיט דער בקשה, אז זי זאל בעקומען אינגעמיינ־רעכט אויף א הויז, וואָס נע־פינט זיך אונטער דער פּערוואלטונג פּון א קרעדיט־אגענטור. וועלכער אוו בעקומט דעם אויפּטראג פּון דער פּערוואלטונג, וויסט מען נישט, אָבער מ'רעכענט, אז עס וועט נישט לאַנג דויערן, ביז ער וועט אנהייבן צו פּאַרקויפן פּראָפּערטיס פּון אונגליקלעכע בעזיצער.

ערגער אוו אָבער, וואָס די קאָרטעלען מעדגען אויס די בוי־אוצעמנע פּערקויפּס פּונקטען אוו שפּילן נעוץ שרעפּער פּאַר־ן אָפּצוטיי. א נאַנצע רעה קאָרטעלען הא־בען אזוי ארום פּערנוכטעט א סך סוה רים. דורך קנאַצעריים האָבען די קאָר־טעלען נעצווונגען די סוחרים צוצוהאל מען די מערמונגען. דער סוחר פּוהלט זיך אוו אוא לאַנג נישט־וואַרט. וויבאַלד אוו דער ראַזונער שרייט פּון די קאָרטעלען פּערשפּאַרט, וויבאַלד קען אוו קראַקע, אוו אוהר נעדענקט אפשר אפּילו נישט וויע נעו מיר. אוך בין בעת אוהר זעט דורכ־נעפּאַרען נעשפּאַנען צווישען עולם אוו נעמאַכט פּערשוידענע מליוכה'שע אויסרו־פּען.

אוועט נעמיק אוד זיך אוו נעלט אוו דאַרף האָבען א הלוואה פּון 3000 גול־דען. אוך וועל דאָס נעלט צוריקקערען אוו א יאָהר, העלפּסטענס אוו צוויי יאָהר א רוב".

מ'דערצעהלט אויך, אז אינגע א ווול־נער פּרוי האָט זיך נעווענדעט צום ברוי־דער פּון מארשאלעק, יאָן פּוסודסקי, מיט דער בקשה, אז זי זאל בעקומען אינגעמיינ־רעכט אויף א הויז, וואָס נע־פינט זיך אונטער דער פּערוואלטונג פּון א קרעדיט־אגענטור. וועלכער אוו בעקומט דעם אויפּטראג פּון דער פּערוואלטונג, וויסט מען נישט, אָבער מ'רעכענט, אז עס וועט נישט לאַנג דויערן, ביז ער וועט אנהייבן צו פּאַרקויפן פּראָפּערטיס פּון אונגליקלעכע בעזיצער.

ערגער אוו אָבער, וואָס די קאָרטעלען מעדגען אויס די בוי־אוצעמנע פּערקויפּס פּונקטען אוו שפּילן נעוץ שרעפּער פּאַר־ן אָפּצוטיי. א נאַנצע רעה קאָרטעלען הא־בען אזוי ארום א סך סוה רים. דורך קנאַצעריים האָבען די קאָר־טעלען נעצווונגען די סוחרים צוצוהאל מען די מערמונגען. דער סוחר פּוהלט זיך אוו אוא לאַנג נישט־וואַרט. וויבאַלד אוו דער ראַזונער שרייט פּון די קאָרטעלען פּערשפּאַרט, וויבאַלד קען אוו קראַקע, אוו אוהר נעדענקט אפשר אפּילו נישט וויע נעו מיר. אוך בין בעת אוהר זעט דורכ־נעפּאַרען נעשפּאַנען צווישען עולם אוו נעמאַכט פּערשוידענע מליוכה'שע אויסרו־פּען.

די יידישע אויטאנאמע ישובים אין סאוויעט־רוסלאַנד

צוזאַמענפאַסונג פּונ'ם צווייטען יידישען ראיאן פּערענדיגט זיינע בעראַטונגען.

מאסקווע (ימא) דער ערשטער צו־זאַמענפאַסונג פּון צוזטמען יידישען ר־יון האָט זיך פּערענדיגט מיט נרויס פּע־ראַד. צום שלום זענען ערהאַלטען נעווא־רען בעגרוסונגען פּון די חלכסטע פּאר־טיישע און סאוויעטוש אונטסאנצען, פּאַרטס, פּון „וויצ־ק" אוו אנדערע. דער צוזאַמענפאַהר האָט בעשלאָסען צו נע־דענען דעם נאַמען פּון ראיאן: אנשטאט נע־זלאַמאַפּאַל אוו דער ראיאן אנגערו־פּען „אקטיאַברישער". אלס פּערוואַלטונג־אָרגאַן פּון ראיאן־ראַט אוו אויסנע־ועהלט נעווארען „אקטיאַברישער". אלס פּאַרזיצער פּון ראיאן־ראַט אוו אויסנע־ועהלט נעווארען ע יודישער דאַרף ראַט. דער נעער ישוב האָט בעקומען א נאַמען „וואַלד־הטם", ווייל עך נעפּונט זיך מוף אוו דער ווילדער מטנע. אוו דעם זעלבען ישוב האָט זיך אויך נעע־פּענט א נעע יודישע שול אוו מילך־פּערמע.

צווישען זע אוו אוקראַנישער פּויע.

• • •

נייער יודישער דארף־ראַט אין בירא־בידזשאַן

מאסקווע (ימא) אוו פּירא־בי־דושאַן אוו דעם ישוב קירם אוו אוים נעווהלט נעווארען א יודישער דאַרף ראַט. דער נעער ישוב האָט בעקומען א נאַמען „וואַלד־הטם", ווייל עך נעפּונט זיך מוף אוו דער ווילדער מטנע. אוו דעם זעלבען ישוב האָט זיך אויך נעע־פּענט א נעע יודישע שול אוו מילך־פּערמע.

לאַרינדאַרף אַנערקענט בלויז די רוסישע שפּראַך

מאסקווא. (ימא) „עמעס" מיטלט מיט: „די יודישע קאָלאָניע לארינדאַרף, וועלכע בעשטעהט פּון 220 הויפּען אוו פּערמאָגט אלע נויטיגע דאַרף־אנשטאלטען, ווערט די ארבעט נעפּוהרט אויס־שליסלעך אויף רוסיש, אלע צווא־מענע צוזוישען זיי אוו אוקראַנישער פּויע.

• • •

נייער יודישער דארף־ראַט אין בירא־בידזשאַן

מאסקווע (ימא) אוו פּירא־בי־דושאַן אוו דעם ישוב קירם אוו אוים נעווהלט נעווארען א יודישער דאַרף ראַט. דער נעער ישוב האָט בעקומען א נאַמען „וואַלד־הטם", ווייל עך נעפּונט זיך מוף אוו דער ווילדער מטנע. אוו דעם זעלבען ישוב האָט זיך אויך נעע־פּענט א נעע יודישע שול אוו מילך־פּערמע.

אנטיסעמיטיזם אין סאוויעטישע הויך־שולען

מאסקווא. (ימא) „קאָמסאָמאָלס־קאיא פּראַווד" ברענגט א ידיעה וועגען אַנטיסעמיטישע אויפּ דעם אַרבעטער־קונסט־פּאַקולטעט. לויט דער מיטטיילונג פּון דער צענטראל זענען אלע אַנטישעמי־טישע אויסרופּען פּאַרטיי־אָרגאַן „וויצ־ק" אוו אנדערע דער צוזאַמענפּאַהר האָט בעשלאָסען צו נע־דענען דעם נאַמען פּון ראיאן: אנשטאט נע־זלאַמאַפּאַל אוו דער ראיאן אנגערו־פּען „אקטיאַברישער". אלס פּאַרזיצער פּון ראיאן־ראַט אוו אויסנע־ועהלט נעווארען „אקטיאַברישער". אלס פּאַרזיצער פּון ראיאן־ראַט אוו אויסנע־ועהלט נעווארען ע יודישער דאַרף ראַט.

גרישיש רעגירונג אויסגע־צייכענט א יודישע געלערטע

ריגע (ימא) די גרישישע רעגירונג האָט דורך אירע ווענער דיפּלאָמאַטישע פּערטרעטונג נעשענקט דעם יודישען נעלערטען פּראָפּ. ו"ר שמואל קרוים דעם קאָמאַנדור־קרייץ פּאר זיין ווישע־שאַפּטלעך בוך „די ירען בוואניץ" (פּראָפּ. ש. קרוים אוו לעקטשר אוו בית מדרש לרבנים" פּון ווינע) אוו א בעקע־מער צוריקשיקן פּון יודישער ארכעאָלא־גיע).

גרויסע דעגרונג אויסגע־צייכענט א יודישע געלערטע

ריגע (ימא) די גרישישע רעגירונג האָט דורך אירע ווענער דיפּלאָמאַטישע פּערטרעטונג נעשענקט דעם יודישען נעלערטען פּראָפּ. ו"ר שמואל קרוים דעם קאָמאַנדור־קרייץ פּאר זיין ווישע־שאַפּטלעך בוך „די ירען בוואניץ" (פּראָפּ. ש. קרוים אוו לעקטשר אוו בית מדרש לרבנים" פּון ווינע) אוו א בעקע־מער צוריקשיקן פּון יודישער ארכעאָלא־גיע).

„די איבעריגע זענען אלע יודען"

צום מארשאלעק פּוּלסודסקי קומען לעצטענס אָפּן מאַסען בקשות פּון פּאַר־שוידענע פּאַרזאַנען, וועלכע בעטען שטופּצע אין הלוואות. אָפּטמאָל האָבען די ברוי א הומאַרוסמישען אונהאַלט.

אזוי שרייבט למשל אענער א משענס־מאַלאָווער צום מארשאלעק:

נעערטער הער!

„עס וועט אפּך נעווים זיכער וואונ־דערען, וואָס האָבענדיק אזא פּול פּרענט אין פּינאַנסע, וועגר אוך זיך וועגען א הילואה צו אבר. וועמען אוך האָב סך הכל אבן מאל נעווהען, אבן קרעקע, אוו אוהר נעדענקט אפשר אפּילו נישט וויע נעו מיר. אוך בין בעת אוהר זעט דורכ־נעפּאַרען נעשפּאַנען צווישען עולם אוו נעמאַכט פּערשוידענע מליוכה'שע אויסרו־פּען.

אוועט נעמיק אוד זיך אוו נעלט אוו דאַרף האָבען א הלוואה פּון 3000 גול־דען. אוך וועל דאָס נעלט צוריקקערען אוו א יאָהר, העלפּסטענס אוו צוויי יאָהר א רוב".

מ'דערצעהלט אויך, אז אינגע א ווול־נער פּרוי האָט זיך נעווענדעט צום ברוי־דער פּון מארשאלעק, יאָן פּוסודסקי, מיט דער בקשה, אז זי זאל בעקומען אינגעמיינ־רעכט אויף א הויז, וואָס נע־פינט זיך אונטער דער פּערוואלטונג פּון א קרעדיט־אגענטור. וועלכער אוו בעקומט דעם אויפּטראג פּון דער פּערוואלטונג, וויסט מען נישט, אָבער מ'רעכענט, אז עס וועט נישט לאַנג דויערן, ביז ער וועט אנהייבן צו פּאַרקויפן פּראָפּערטיס פּון אונגליקלעכע בעזיצער.

ערגער אוו אָבער, וואָס די קאָרטעלען מעדגען אויס די בוי־אוצעמנע פּערקויפּס פּונקטען אוו שפּילן נעוץ שרעפּער פּאַר־ן אָפּצוטיי. א נאַנצע רעה קאָרטעלען הא־בען אזוי ארום א סך סוה רים. דורך קנאַצעריים האָבען די קאָר־טעלען נעצווונגען די סוחרים צוצוהאל מען די מערמונגען. דער סוחר פּוהלט זיך אוו אוא לאַנג נישט־וואַרט. וויבאַלד אוו דער ראַזונער שרייט פּון די קאָרטעלען פּערשפּאַרט, וויבאַלד קען אוו קראַקע, אוו אוהר נעדענקט אפשר אפּילו נישט וויע נעו מיר. אוך בין בעת אוהר זעט דורכ־נעפּאַרען נעשפּאַנען צווישען עולם אוו נעמאַכט פּערשוידענע מליוכה'שע אויסרו־פּען.

גרישיש רעגירונג אויסגע־צייכענט א יודישע געלערטע

ריגע (ימא) די גרישישע רעגירונג האָט דורך אירע ווענער דיפּלאָמאַטישע פּערטרעטונג נעשענקט דעם יודישען נעלערטען פּראָפּ. ו"ר שמואל קרוים דעם קאָמאַנדור־קרייץ פּאר זיין ווישע־שאַפּטלעך בוך „די ירען בוואניץ" (פּראָפּ. ש. קרוים אוו לעקטשר אוו בית מדרש לרבנים" פּון ווינע) אוו א בעקע־מער צוריקשיקן פּון יודישער ארכעאָלא־גיע).

די יידישע אויטאנאמע ישובים אין סאוויעט־רוסלאַנד

צוזאַמענפאַסונג פּונ'ם צווייטען יידישען ראיאן פּערענדיגט זיינע בעראַטונגען.

מאסקווע (ימא) דער ערשטער צו־זאַמענפאַסונג פּון צוזטמען יידישען ר־יון האָט זיך פּערענדיגט מיט נרויס פּע־ראַד. צום שלום זענען ערהאַלטען נעווא־רען בעגרוסונגען פּון די חלכסטע פּאר־טיישע און סאוויעטוש אונטסאנצען, פּאַרטס, פּון „וויצ־ק" אוו אנדערע. דער צוזאַמענפּאַהר האָט בעשלאָסען צו נע־דענען דעם נאַמען פּון ראיאן: אנשטאט נע־זלאַמאַפּאַל אוו דער ראיאן אנגערו־פּען „אקטיאַברישער". אלס פּאַרזיצער פּון ראיאן־ראַט אוו אויסנע־ועהלט נעווארען ע יודישער דאַרף ראַט.

אַמעריקאַנער מיליאנער

פּרובט אפשלאגען אַ מערעל פון איהר נעליבטען

נראדנא. — א אונפערשאַמטע נע־שיכטע ווערט דערצעהלט אוו ווילקא־ווסק וועגען אנ'ארום, אבער שוהן מוז־דעל ג., וועלכע האָט נעהאַט דאָס מזל צו פּאַנגען דאָס הארץ פּון אנ'אמעריקאַנער מיליאָנער.

דאָס מוזדעל ג. אוז דו מעג נעשאָלט רעז מום'ן קוריער קיין ווילנא צו איהר רעכרובים; אוז קוים, וואו זי אוז אינ־נעשמוגען, האָט זיך נעפּונען א פּאַרל, רעך נעקלונגען א פּאַר־מרה־שחורה'מ; פּון איין זיים אוז אוהר א שאַר איבערצוליגען אוהר נעלעבטען, מוז ווילכען זי קען זיך שוין עמליכ יאהר; פּון דער צוויטער זיים אוז אוהר א שאַר ארויסצוליגען אוז ניכט־שידוך, וו: ווערען א פּערמונג אמת ריקאַנער מיליאָנערשע.

מוז וואָס די דאָזוגע נעשיכטע ווינ זיך ענדיגען, ווייס מסתמא בעשלאָסען ווערען אין פּערצווייפעלטען מוירעלשע קאָפּ אוז די נאַטענטע אוז:

—0—

נאַסען אויף נעמעו פּון י. ל. פּרץ אוו ש. אנסקי אין לוצק

לוצק.-(ימא) אויף דער לעצטער זיצונג פּון לוצקער שמאָס־רטע אוז אי־נעמען נעוואָרען א בעשלוס אנצוזי־גען דעם פּלאַץ פּאר דער גרויסער שטאָט־שול אויפּ־ן נאַמען פּון י. ל. פּרץ אוו דו נעץ נאַם, וואָס פּויהרט צום רא־באַטוער רבי־ן — אויפּ־ן נאַמען פּון ש אנ־סקי.

כדאי צו בעמערקען, אז פּאַר די אי־בעדשטאַמענט נאַסען־עטאַן האָבען נאר נעשטומט א מוסל פּוילושע רא־סעיר

וועגען אימיגראַנטען־האַטעל איז וואַרשא

ראַווגא. (ימא) אוז צוזאַמענאַנ־מוס דער אקציע, וואָס די „יעאס"־עצי־מראַלע האָט אוז אָנגענומען אויפּצוב־ע־ן אוז וואַרשא א ספעציעלען האָטעל פּאר עמיגראַנטען, אוז אוז ראָונא די מעג פּאַרגענומען א פּרעסס־קאָנפּערענ־נעמען פּון דירעקטאָר פּון אָרגאַ־מיטן אמעריקע, פּראָפּעסאָר ה' דעוולאוועסקא, פּראָפּעסאָר ה' קוליקוווסשער אוז אונגע פּערוואַל־מגנס־מיטלדער. עס אוז בעשלאָסען נעוואָרען אפּצולאָזען צו דער אר־מיני־סטראַציע אז יידישער נעזעלשאפט מוירעלשען מיטגלידער אוז פּערצווייפעלטען מענטשען וואָס קאָנען אוז וועלען נישט אויסוואַנדערן.

—0—

136 יידישע יונגעלייט ווערען נעשיכט כיון וולא־דיוואסטאָא ארבייטען אוז די כוהלעז־נרופּעז

מאסקווא. (ימא) דער „קאָמעדד" האָט בעשטעמונג אנ'אפּמאַך, וואָס אוז נעשלאָסען נעוואָרען צווישען דעם וויטע־מזרח'דזשען „נעוועד" מיט דעם קויה־לען־טרעסט וועגען ארטענצוהען 136 יו־דישע יונגעלייט אוז דער בארג־אונרוי־מרינ. די נעמרען שמועסן אוז דעם קאָמ־מוניסטישען יוגנטבונד אויפּ־ן נאַמען פּון דו קויהלען־נרופּעז פּון בעזונד־נאַסען־עטאַן אוז ווערען אויסנעשיקט אויף רי־סיע. די לארנדארפּער רוסיפּיקאַטאָרען ווילען אינע אנטפּיהרן, אז זיי זענען נאָר נעשטומט א מוסל פּוילושע דאָס־פּאַר.

כדאי צו בעמערקען, אז פּאַר די אי־בעדשטאַמענט נאַסען־עטאַן האָבען נאר נעשטומט א מוסל פּוילושע דאָס־פּאַר.

וועגען אימיגראַנטען־האַטעל איז וואַרשא

ראַווגא. (ימא) אוז צוזאַמענאַנ־מוס דער אקציע, וואָס די „יעאס"־עצי־מראַלע האָט אוז אָנגענומען אויפּצוב־ע־ן אוז וואַרשא א ספעציעלען האָטעל פּאר עמיגראַנטען, אוז אוז ראָונא די מעג פּאַרגענומען א פּרעסס־קאָנפּערענ־נעמען פּון דירעקטאָר פּון אָרגאַ־מיטן אמעריקע, פּראָפּעסאָר ה' דעוולאוועסקא, פּראָפּעסאָר ה' קוליקוווסשער אוז אונגע פּערוואַל־מגנס־מיטלדער. עס אוז בעשלאָסען נעוואָרען אפּצולאָזען צו דער אר־מיני־סטראַציע אז יידישער נעזעלשאפט מוירעלשען מיטגלידער אוז פּערצווייפעלטען מענטשען וואָס קאָנען אוז וועלען נישט אויסוואַנדערן.

—0—

וואיוואָדע פון פּאָמערי „רעגולירט" אויף אייגענער האַנד די שחיטה אין זיין וואָיוואָדזטוואַ

מארן. (ימא) פּון זכערע קוועלען פּערזיכערט מען דער יודישער פּרעסע־אגענטור, אז דער וואיוואָדע פון פּאָמערי אויף „רעגולירט" אויף אייגענער האַנד די שחיטה אין זיין וואָיוואָדזטוואַ. די יו־דישע פּעפּעלקערונג פּון פּאָמערן אוז פּאַראַנטירט אוז פּרעסס־קאָנפּערענס צו פּרעסע־אַרדנונג.

די טעלעפאן־נומערן פון „לאדזער טאגעבלאט" זענען איצט

10057, 10047

פּייערליכע ערעפענונג פון א נייעם שול־בנין אין טאמאשאוו

בעגרי־סונגס־רעדע פון דעפוטעט הרב בראד.

מאמאשאוו, (מעל.) זונטאג אוז פּאַרגאַנגענער וואָך אין פּייערליכער ערעפענונג פון דעם נייעם שול־בנין אוז כמאַ זשיץ. וואָס אוז נעבויט נעוואָרען פון הי־נעו מאַנופּאַקטוראַס.

פון דער מאַכט האָבען בעגרוסט דער שול־אונטערפּאַקטאָר ה' שוקאַרסקי, פון דע כמאַמאַנדאַנט וועסאַלאָווסקי, וויזוטאָר פּעטראַקאָווסקי אוז אנד.

נאָך דעם פּרעזידיום שמועסקוס בע־דזונג האלט א גלענצענדע רעדע דער זעקר רב דעק. הרב בראד.

אנד דען ציפּרוען, הטפט אן חרב בראד זען רעדע וואָס אוך קען בעגרוסען די שרעפּונג פון דער נייעם שול־בנין אוז אונזער שכאדע, אוז נאַטען פון דער מא־מאשאוער יידישער בעפעלקערונג. מוז, דער שרעפּער דור פּרעט בור־

לען פּאר די פּערבראנטע בוכער...

דער בוכהענדלער האָט אוהם נע־מרוסט אין צוגעזאָגט צו וואַרטען מזמ'ן חוב, בוז עך וועט האָבען צו בעצאָהלען.

אוז זענען ארויבער אלס הרש'ס אוז דאָס בחור'ל אוז וועדער אמאל ארענגע־קומען אוז בוכהאנדלונג, אפּגענעבען די נענומענע בוכער אוז נעבטטען דעם קוים פון זשמטען קלאָס נומנאזיום.

נראָך האָט זיך אוז בוכהאנדלונג דאָ נעפּאַנגען א דורעשמאָר פון אנ'אַרטשער נומנאזיע; זשהאנדונג וו: דער ישיבה־בחור קלייבט אוים די בוכער, אוז אדם די זאך עטוואָרען וואנדערליך אוז עך האָט אוהם נשפּרענט, צו וואָס דארף ער די בוכער.

דאָס בחור'ל האָט דשרוף נעענטפּערט אז א נאַנץ נומען פּוילוש, הנם מוס א שלעכטען אקצענט, אז עך לערנט זיך אין דער פּרעמער צענט פון די ישיבה־תלמידים. וויל עך האָט פּרעה זיך צוצו־אלעמען צום אפּנעבען אנ'עקזאמען אויף כאטורא.

דער דורעקמאר האָט אוהם אנגענומ־מוס אונצופרי אוז מוס א שמוציקע נעשטעלט אוהם א פּראַנץ פון נעשענק; דאָס בחור'ל האָט אפּילו קיין רנע נוס נעקלערט אוז תיפּף נעענטפּען די רוכטי־נע תשובה. דער דורעקמאר האָט ווידער עפּנס נעפּרענט אוז דאָס בחור'ל האָט נלייך נעענטפּערט. דער דורעקמאר האָט זיך אזוי פּערוואונדערט, אוז ער האָט אוהם נע־נומען אין בוכהאנדלונג אוז נענומען די בוכער פון פּערמען אוז נעמפּענט דעם בחור'ל, אז ער האָט אוהם נע־נומען אין בוכהאנדלונג. אָבער נאַכדעם, פרי זיך מוס אוהם נאָך א בוסטע דורכצושמועסן.

פּאַרנאַכט זענען אוז בוכהאנדלונג נע־קומען צוזאַמען מוס'ן דורעקמאר, וואָס אוז נעשלאָסען נעוואָרען צווישען דעם ווע־מזרח'דזשען „נעוועד" מוס דעם קויה־לען־טרעסט וועגען ארטענצוהען 136 יו־דישע יונגעלייט אוז דער בארג־אונרוי־מרינ. די נעמרען שמועסן אוז דעם קאָמ־מוניסטישען יוגנטבונד אויפּ־ן נאַמען פּון דו קויהלען־נרופּעז פּון בעזונד־נאַסען־עטאַן אוז ווערען אויסנעשיקט אויף רי־סיע. די לארנדארפּער רוסיפּיקאַטאָרען ווילען אינע אנטפּיהרן, אז זיי זענען נאָר נעשטומט א מוסל פּוילושע דאָס־פּאַר.

כדאי צו בעמערקען, אז פּאַר די אי־בעדשטאַמענט נאַסען־עטאַן האָבען נאר נעשטומט א מוסל פּוילושע דאָס־פּאַר.

וועגען אימיגראַנטען־האַטעל איז וואַרשא

ראַווגא. (ימא) אוז צוזאַמענאַנ־מוס דער אקציע, וואָס די „יעאס"־עצי־מראַלע האָט אוז אָנגענומען אויפּצוב־ע־ן אוז וואַרשא א ספעציעלען האָטעל פּאר עמיגראַנטען, אוז אוז ראָונא די מעג פּאַרגענומען א פּרעסס־קאָנפּערענ־נעמען פּון דירעקטאָר פּון אָרגאַ־מיטן אמעריקע, פּראָפּעסאָר ה' דעוולאוועסקא, פּראָפּעסאָר ה' קוליקוווסשער אוז אונגע פּערוואַל־מגנס־מיטלדער. עס אוז בעשלאָסען נעוואָרען אפּצולאָזען צו דער אר־מיני־סטראַציע אז יידישער נעזעלשאפט מוירעלשען מיטגלידער אוז פּערצווייפעלטען מענטשען וואָס קאָנען אוז וועלען נישט אויסוואַנדערן.

—0—

נאַסען אויף נעמעו פון י. ל. פּרץ אוו ש. אנסקי אין לוצק

לוצק.-(ימא) אויף דער לעצטער זיצונג פּון לוצקער שמאָס־רטע אוז אי־נעמען נעוואָרען א בעשלוס אנצוזי־גען דעם פּלאַץ פּאר דער גרויסער שטאָט־שול אויפּ־ן נאַמען פּון י. ל. פּרץ אוו דו נעץ נאַם, וואָס פּויהרט צום רא־באַטוער רבי־ן — אויפּ־ן נאַמען פּון ש אנ־סקי.

כדאי צו בעמערקען, אז פּאַר די אי־בעדשטאַמענט נאַסען־עטאַן האָבען נאר נעשטומט א מוסל פּוילושע דאָס־פּאַר.

וועגען אימיגראַנטען־האַטעל איז וואַרשא

ראַווגא. (ימא) אוז צוזאַמענאַנ־מוס דער אקציע, וואָס די „יעאס"־עצי־מראַלע האָט אוז אָנגענומען אויפּצוב־ע־ן אוז וואַרשא א ספעציעלען האָטעל פּאר עמיגראַנטען, אוז אוז ראָונא די מעג פּאַרגענומען א פּרעסס־קאָנפּערענ־נעמען פּון דירעקטאָר פּון אָרגאַ־מיטן אמעריקע, פּראָפּעסאָר ה' דעוולאוועסקא, פּראָפּעסאָר ה' קוליקוווסשער אוז אונגע פּערוואַל־מגנס־מיטלדער. עס אוז בעשלאָסען נעוואָרען אפּצולאָזען צו דער אר־מיני־סטראַציע אז יידישער נעזעלשאפט מוירעלשען מיטגלידער אוז פּערצווייפעלטען מענטשען וואָס קאָנען אוז וועלען נישט אויסוואַנדערן.

—0—

נאַסען אויף נעמעו פון י. ל. פּרץ אוו ש. אנסקי אין לוצק

לוצק.-(ימא) אויף דער לעצטער זיצונג פּון לוצקער שמאָס־רטע אוז אי־נעמען נעוואָרען א בעשלוס אנצוזי־גען דעם פּלאַץ פּאר דער גרויסער שטאָט־שול אויפּ־ן נאַמען פּון י. ל. פּרץ אוו דו נעץ נאַם, וואָס פּויהרט צום רא־באַטוער רבי־ן — אויפּ־ן נאַמען פּון ש אנ־סקי.

כדאי צו בעמערקען, אז פּאַר די אי־בעדשטאַמענט נאַסען־עטאַן האָבען נאר נעשטומט א מוסל פּוילושע דאָס־פּאַר.

וואיוואָדע פון פּאָמערי „רעגולירט" אויף אייגענער האַנד די שחיטה אין זיין וואָיוואָדזטוואַ

מארן. (ימא) פּון זכערע קוועלען פּערזיכערט מען דער יודישער פּרעסע־אגענטור, אז דער וואיוואָדע פון פּאָמערי אויף „רעגולירט" אויף אייגענער האַנד די שחיטה אין זיין וואָיוואָדזטוואַ. די יו־דישע פּעפּעלקערונג פּון פּאָמערן אוז פּאַראַנטירט אוז פּרעסס־קאָנפּערענס צו פּרעסע־אַרדנונג.

די טעלעפאן־נומערן פון „לאדזער טאגעבלאט" זענען איצט

10057, 10047

לאדזער כראניק

הנחה-שטעמפל-אפצאהל

פאר שותפות-אפמאכונגען

(§) די לאדזער האנדעלס-קאמער איז ארויסגעטרעטן צום פינאנץ-מיניסטער-יום מיט פאסטלאט צופרידענקייט, די הנחה-„סטאוקע" פאר'ן שטעמפל-אפצאהל פון אפמאכען וועגען דער גרינדונג פון א שותפות אדער וועגען דער פערגרעסערונג פון גרינדונגס-קאפיטאל פון א שותפות-אונטערנעהמונג.

נאכט-דיזשורען אין די אפטייקען.

ס. לויפיג פעדרואר 193, מ. מוסקאוויטש 46, גראשלאווסקי 15. פערלמאן צענצל 64. ניסא-ראוויטש אלעקסאנדר 37. יאנקעלעוויטש אלטער 9.

אויסוואורף וויל פערפיהרען א יידיש יונגעלע ביינאכט

אוו רייסט פון אראפ די הויט פון'ם פנים

(—) מ'עוט אזוי אופן פאלגענדע אויסמערקישע געשיכטע:

דאם 10-יעהריגע יונגעלע מאכט יוזעפאוויטש (נאוואמיעסקא 24) זינגט אלס כארוסט אין א לאדזער כאר. איהר־הויפטענדיג שהערלכמען שפעט פון דר לאר־רשפמיצינס, האט דאם יונגעלע מורא געהאט אופצוועקן די עלטערן, צולוב וואס ער איז צומרל נישט ארים און הויז. א מידער איז דאם יונגעל אנגענעשלאפן בעים מויער פון נאכט 24. וועו דאם יונגעלע איז נעוויס פערזוכט אין שלאף, איז איהם צוגעקומען אן אונבעקאנטער יוד, וועלכער האט איהם צוגעשרעקט, אר זאל מינטאהן מיט אוהם אין זיין דירה ארגן שלאפן. דאם יונגעל האט נערן אנגענומען דעם פארשלאג בפרוס, וועו דער פרעמדער יונגערמאן האט איהם צוגעזאגט צו השהגע מעשיות און געבען צו עסען. אבער תוך כדי דיבור האט דאם יונגעל פעם מורא געקרונגען. וועו דער יונגערמאן הרם אום שוין געהאט צוגעפוהרט צום מויער פון פישמרינקאווער 74, איז דאם יונגעל אוועקגעלאפען פון איהם. דער אונבעקאנטער איז נעווארן מלא־פעם אויפ'ן יונגעל און האט איהם נעגנומען שלעפען. דאם יונגעלע האט זיך נעוואלט אפרייסן, אבער תוך דעם איז ער אונבעקאנטער האט זיך נעריסען מיט'ן מעסער אין פנים. דאם יונגעל האט נעמאכט א נץ וואלה. דער אויסוואורף איז פערהאפטען נעווארן דורך פאליצאי.

קופאן 81 №
אויף אומזיסטע יורידישע עצות.

דער בעזיצער פון'ם דאזיגען קופאן קען בעקומען אומזיסט יורידישע עצות דורכ'ן יורי־קאנסול פון אונזער רעדאקציע.

ניכטיג היינט מיטוואך.

דעם 20 נאוועמבער פון 8—9 אזה.

וואס איז מיט דער קויהלען־אקציע אויףווינטער?

צו דער יידישער קהלה איז לאדז

(א בריף אין רעדאקציע)

וואס דער ארימאן האט פון דעם בימעל קויהלען, וואס ער בעקומט נאר לאנגע און שווערע לעדלעך. מעהר גישט, קוים די נשמה צו דערהאלטען. אט זענען אדורך אלע ימים־טובים די ארימקייט צווישען די יידישע ארבייטער און פאלקס־מאסען און ממש הזכעל־שרעי־עך און הונגרסע יידישע הענדלער. האט מען יוצא גאווען דעם יום"כ מיט א מרינקען שפוקעל פרוים האט זיך אפשר די יידישע קהלה דערמאנט אנצוואדרד נען א יו"ט אקציע, גאווים זענען גאווען ווינטמינערע זאכען צו בעהאנדלען?... מילא, דאם נעהער צו דער פערנאנגענהייט. אבער אוצט, אויפ'ן ווינטער וועט דאך די קהלה גאווים שוין ארבעהמען די האנד פון הארצען און אנארדענען א קויהלען־אקציע. וואלטען מיר כאטש אין זאל פערלאנגט, זאל מען כאטש אנארדענען די אקציע אין דער צייט, זאל כאטש דער ארימאן געמש־מען פון דעם און דער צייט. און זאל דאם נישט ארויסקומען, וויי שמעגרוב, אויף נאך פסח, וען די זון וואלט שוין.

מיר וועלטען זיך דערוויבער צו דער פערוואלטונג פון דער יידישער קהלה פרנס ווי, צעדערבוים, סאציאלע הילפס־קאמיסיע ביי פא"י פארט. פ. לאנדענבערג, ד. ה. זילבערשטיין.

מיטגלידר פון סעק. הילפס־קאמיסיע ביי די קהלה

* * *

בעמערקונג פון רעד.

„לאדזער מאגעבלאט" האט שוין מיט שמלזיגע וואלטען צורוק אויפמערקזאם גמאכט אויף דער נויטוענדיגקייט, אז די קהלה זאל בעצייטעס ארגאניזירען די קויהלען־פארטיילונג פאר דער יידישער ארימקייט און אינארדענען א קויהלען־אקציע. וואלטען מיר כאטש אין זאל פערלאנגט, זאל מען כאטש אינאנארדענען די אקציע אין דער צייט, זאל כאטש דער ארימאן געמש־מען פון דעם און דער צייט. און זאל דאם נישט פסח, וען די זון וואלט שוין.

מיר וועלטען זיך דערוויבער צו דער פערוואלטונג פון דער יידישער קהלה פרנס ווי, צעדערבוים, סאציאלע הילפס־קאמיסיע ביי פא"י פארט. פ. לאנדענבערג, ד. ה. זילבערשטיין.

מיטגלידר פון סעק. הילפס־קאמיסיע ביי די קהלה

* * *

בעמערקונג פון רעד.

„לאדזער מאגעבלאט" האט שוין מיט שמלזיגע וואלטען צורוק אויפמערקזאם גמאכט אויף דער נויטוענדיגקייט, אז די קהלה זאל בעצייטעס ארגאניזירען די קויהלען־פארטיילונג פאר דער יידישער ארימקייט און אינארדענען א קויהלען־אקציע. וואלטען מיר כאטש אין זאל פערלאנגט, זאל מען כאטש אינאנארדענען די אקציע אין דער צייט, זאל כאטש דער ארימאן געמש־מען פון דעם און דער צייט. און זאל דאם נישט פסח, וען די זון וואלט שוין.

לאדזער טעקסטיל־אינדוסטריע

דארף נישט מורא האבען פאר דער דייטשער קאנקורענץ

אזוי מיינען די קאמפעטענטע לאדזער ספערען

אין גרויס־אינדוסטריע נעהט אוצט אן די מינוגג, אז דאם שלוסען א האנדלס־טראקטאט צווישען פוילען אין דייטשלאנד וועט דער היזק אויסגלייכט ווערען אינגאנצען מ'טן עקספארט פון די לאדזער מעקסטיל־אויסרייטונגען קנון דייטשלאנד. דער דייטשער אפזאץ מארק אין, וויי די זאלפע רייזען פאר־זיכערען, זהר צופרעדענסט צו די לאדזער מעקסטיל־פראדוקציע. נאר אין אינדוסטריע ארטיקלען אין מענליך, אז די לאדזער אינדוסטריע זאל דערפיהלען די קאנקורענץ מצד דייטשלאנד. דאם מיינט מען, נאמרלוך, דער דייטשער קונסט־זיד, זאקען אין מרוקאסאזש ארטיקלען.

א מאנצמיימער מיט צושץ־דיונטער פים.

(וו) אין האטעל „מאנטיפעל" איז ארעפגעפאלען פון די שטיגען דער מאנץ־לפהרער ארגאלד נויבערט (קילינסקי 44), וועלכער איז שווער פערוואונדעט געוואָרען אין די פיס.

ברויט וועלט וועלט נישט טייערער

(מ) אונטערן פארויץ פון וויצע־פרעזידענט ד"ר וויעלינסקי איז פארגעקומען אן אויסערגעוועהנליכע מאניפעסטאציע פון אויף וועלכער עס איז פערטרעטן געווארן די פראגע וועגען העכערן דעם פרייז פון געפעקס און ווייצען־מעהל.

ארויסנעהמענדיג פון דער הנחה, אז די פרייז־העכערונג פון מעהל טראגט אנ'אריבערגעהענדען כארעקטער און אז צוליב'ן היי־יעהריגען גערעטענים איז נישטא דער געניגענדער גרונד צוהעכערן דעם פרייז חאט דער מאניפעסטאציע בעשלאסען, אז עס זאל ווייטער זיין פערפליכטענד דער פרייז פון א קילא ראזענע ברויט 40 גראשען, א קילא וויסע ברויט 35 גראשען, א קילא זעמעל 1,05 זל., דאס חינסט געפעקס ווערט נישט טייערער!

אויך די פרייזען פון ווייצען־מעהל אין איינצעל־פערקויף בלייבען אונגעענדערט.

די שוידיגע אין נעמען טייערער פאר געפעקס און מעהל וועלען צוגעוויזען ווערען צו אדמיניסטראטיוער פערענטווערטונג אז ווערטליכקייט ביז 6 וואכען ארעסט אדער 10 טויזענד זל. שטראף.

ווער וועט וועלען דירעקטאר פון לאנד-פערבאנד פון דער טעקסטיל־אינדוסטריע?

דער פאסטען פון מראגיש־פערשטארבענעם ד"ר באראטשינסקי איז נאך פרי

צוליב'ן מראגישען טויט פון ד"ר מארצעלי באראטשינסקי, דעם גרוינדער פון לאנד־פערבאנד פון טעקסטיל־אינדוסטריע, איז איצט אקטועל געווארן די פראגע וועגען דעם וואס וועט ערוועלט ווערן אין זיין פלאץ. דער־וועל פוהרט אן מ'טן לאנד־פערבאנד פון דער טעקסטיל־אינדוסטריע בערט בוזיגערמאן, וועלכער איז אוצט אויך דירעקטאר פון דער פירמע בוזיגערמאן, וועלכע איז איינע פון די גרעסטע פירמעס אין דער טעקסטיל־אינדוסטריע.

רעגיסטראציע פון יארגאנג 1909

הייגט, דעם 20 נאוועמ. פון 8 פריה ביז 3 נאכמ. דארפען זיך מעלדען פערוואלטונג דער רעגיסטראציע אין לאקאל פון מיליטערישען־פאליציאישען ביורא אויף פיעטריקאווער 212 די יונגע־לייט וואס זענען געבוירען אין יאהר 1909 און וואס וואוינען אויפ'ן שטח פון 12 קאמיסאריאט און וועמענס פאמיליען־נעמען הויבען זיך אן מיט:

N O P R S Sz T U W Z Ż.

מארגען, דעם 20 נאוועמבער פון 12-טען קאמיסאריאט — מיט די אותיות:

A B C D E F G H Ch I J K

—o—

קאנטראל-פערזאמלונגען פון די יאהרגענג 1904, 1889 און 1902.

הייגט, דארפען זיך צושטעלען צו די קאנטראל-פערזאמלונגען אין לאקאל נאוואמארקא 18 די רעזערוויסטען, פון יאהרגאנג 1902 (קאטעגאריעס A, C, D, און C אינס, C צוויי) וועלכע וואוינען אויפ'ן שטח פון דעם 2, 3, 5, 9 8 און 11 קאמיסאריאט און זייערע פאמיליע-נעמען הויבען זיך אן מיט די אותיות.

St — Sy

אין לאקאל אויף נייע-ציגעל גאס 51 דארפען זיך צושטעלען די רעזערוויסטען פון יאהרגאנג 1904 פון 10 קאמיסאריאט וואס זייערע פאמיליע-נעמען הויבען זיך אן מיט די אותיות.

A B C D E F G H Ch I J K L Ł.

מארגען, דאנערשטאג, דארפען זיך נושטעלען צו די קאנטראל-פערזאמלונגען נען אין לאקאל נאוואמארקא 18 די רעזערוויסטען פון יאהר-גאנג 1902 (קאטעגאריעס A, C, D, און C אינס, C צוויי) וועלכע וואוינען אויפ'ן שטח פון דעם 11 קאמיסאריאט און זייערע פאמיליען-נעמען הויבען זיך אן מיט אותיות:

Sz

לעבענס-מיטלעז אוו בעהייצונג פאר ארבייטסלאזע

פאדערט פרעז. זשעמיעניצקי פון דער רעגירונג

דעם לאדזער מאגיסטראט צו דער וויי־סטער-הילפס-אקציע פאר די חיגע ארבייטסלאזע אין פראדוקטען און בעהיי־צונג.

—o—

חושך מצרים אויף באלוט אוו ראראגאשטש.

טריש - לייכ, געוען כמעט אינגאנצען פינסטער.

לעזט און אבאנירט „לאדזער טאגעבלאט"

— דאס —

א יידיש מדע׳ל די גרעסטע שפיאנקע פון דער וועלט-מלחמה

א אמת׳ע מעשה וואס לייענט זיך ווי א שונד-ראמאן. — זי איז שעהן, בענאבט אוו אומשולדיג אוו ווערט דאס ארייגעצויגען אוו שפיאנאזש. — די איבערלע־בונגען פון א שפיאנקע. — א קאבינעטס־מלחמה־געשיכטע.

II.

און עמליכע טעג ארום פאהרט אנא לעסער אף און די פראנצויזיש־שע וואגע־זען. און איהר פאם שטארם. אז זי אוו א מאלערין־סטודענטין פון גענף, 16 יאהר אלט. זי אוו אלזין און שלאנק, מראכט לאנגע צעפ און דאם העלפט איהר צו. אוו דאם קלענעם פעמסיאן, וואו זי וואוינט, ווערט זי באלד זיכערגיג פון די געסט. יערען טאג וואנ־דערט זי אוועק אין בערג, מאלט און צייכענט, און אלע וואם פיהרט אין דער נעהענטער אומגעבונג. ערקלערט דאם קלענעם מיידעל צו מאכען אקוראטע צייכענונגען, אז אוו אוהנע דאם נישט מעגליך. אוועק־גענומען פון דר זי פראנצויזישע אופיצירען, וועלכע וואוינען אין דער זעלבער פענסיאן, אוו זיי לערנען איהר פראנצויזיש. אין דער פרי אוו זי אוועק מיט איהר מאלצייג אין בערג, אוו דאם מיידעל פלעגט איהר אלע מאל ווייזען אן אוועק־גענומענע פלעצער, וואו מען קאן זיך גוט פארבארגען. אוו דאם מיידעל פלעגט איהר אלע מאל ווייזען אן אוועק־גענומענע פלעצער, וואו מען קאן זיך גוט פארבארגען. אוו דאם מיידעל פלעגט איהר אלע מאל ווייזען אן אוועק־גענומענע פלעצער, וואו מען קאן זיך גוט פארבארגען.

פרוהער און בעלגיע פלעגט שמודערט די בערגמען וועגען דו פראנצויזיש־שע מעשוערעס, אבער זי האבען אוו־רקלעקטעט זעהר עם גאנץ אנדערש אויס. „מען קאמפאנ, אוך האב נאך קיינמאל נישט געזעהן קיין הארמאס", זאגט די רוהיגענדע סטודענטין מיט די לאנגע צעפ, און דער ברוינעטער אלטער קאמפאנ, וועלכער האט אוהם איהר צוגעשיקט, אר זאל מיטגענהמן מיט אוהם אין זיין דירה ארגן שלאפן. דאם יונגעל האט נערן אנגענומען דעם פארשלאג בפרוס, וועו דער פרעמדער יונגערמאן הרם אום שוין געהאט צוגעפוהרט צום מויער פון פישמרינקאווער 74, איז דאם יונגעל אוועקגעלאפען פון איהם. דער אונבע־קאנטער איז נעווארן מלא־פעם אויפ'ן יונגעל און האט איהם נעגנומען שלעפען. דאם יונגעלע האט זיך נעוואלט אפרייסן, אבער תוך דעם האט אונבעקאנטער האט זיך נעריסען מיט'ן מעסער אין פנים. דאם יונגעל האט נעמאכט א נץ וואלה. דער אויסוואורף איז פערהאפטען נעווארן דורך פאליצאי.

קופאן 81 №
אויף אומזיסטע יורידישע עצות.

דער בעזיצער פון'ם דאזיגען קופאן קען בעקומען אומזיסט יורידישע עצות דורכ'ן יורי־קאנסול פון אונזער רעדאקציע.

ניכטיג היינט מיטוואך.

דעם 20 נאוועמבער פון 8—9 אזה.

רעגיסטראציע פון יארגאנג 1909

הייגט, דעם 20 נאוועמ. פון 8 פריה ביז 3 נאכמ. דארפען זיך מעלדען פערוואלטונג דער רעגיסטראציע אין לאקאל פון פיעטריקאווער 212 די יונגע־לייט וואס זענען געבוירען אין יאהר 1909 און וואס וואוינען אויפ'ן שטח פון 12 קאמיסאריאט און וועמענס פאמיליען־נעמען הויבען זיך אן מיט אותיות:

N O P R S Sz T U W Z Ż.

מארגען, דעם 20 נאוועמבער פון 12-טען קאמיסאריאט — מיט די אותיות:

A B C D E F G H Ch I J K

—o—

קאנטראל-פערזאמלונגען פון די יאהרגענג 1904, 1889 און 1902.

הייגט, דארפען זיך צושטעלען צו די קאנטראל-פערזאמלונגען אין לאקאל נאוואמארקא 18 די רעזערוויסטען, פון יאהרגאנג 1902 (קאטעגאריעס A, C, D, און C אינס, C צוויי) וועלכע וואוינען אויפ'ן שטח פון דעם 2, 3, 5, 9 8 און 11 קאמיסאריאט און זייערע פאמיליע-נעמען הויבען זיך אן מיט די אותיות.

St — Sy

אין לאקאל אויף נייע-ציגעל גאס 51 דארפען זיך צושטעלען די רעזערוויסטען פון יאהרגאנג 1904 פון 10 קאמיסאריאט וואס זייערע פאמיליע-נעמען הויבען זיך אן מיט די אותיות.

A B C D E F G H Ch I J K L Ł.

מארגען, דאנערשטאג, דארפען זיך נושטעלען צו די קאנטראל-פערזאמלונגען נען אין לאקאל נאוואמארקא 18 די רעזערוויסטען פון יאהר-גאנג 1902 (קאטעגאריעס A, C, D, און C אינס, C צוויי) וועלכע וואוינען אויפ'ן שטח פון דעם 11 קאמיסאריאט און זייערע פאמיליען-נעמען הויבען זיך אן מיט אותיות:

Sz

געענדיגט דער צוזאמענפאהר פון די האנדעלס-קאמערן אין לאדז

די פראגע וועגען דער נאוועלאציע סוגים אומזאץ-שטייער איבערגעלאזט צו בעראטען אויפ'ן נאהענטסטען צוזאמענפאהר.

(—) נעכטען האט זיך פערענדיגט אין לאדז דער לאנד-צוזאמענפאהר פון אלע האנדעלס-קאמערן אין פוילען.

דער פרעזעס פון דער לאדזער האנדעלס-קאמער דאקטער נתן האט אין זיין בעגריסונג-רעדע אנגעוויזן דעם וויכטיגקייט פון אזעלכע צוזאמענקונפטן, אנגעזעהן דינג באלד אן אנהויב, אז אין די לעצטע טעג מעג האט די לאדזער אנדוסטריע געלעגענהייט צו זעהר גרויסע אבדה צוליידן דעם מראנושען טויט פון ד"ר באר-משונסקי. דער צוזאמענפאהר האט בעשלאסן צו שיקן זיין אנטראקטן טויט אויפ'ן פרידהאף. אין דעמזעלבן האט דאס אויבערגענומען דער פרעזעס פון דער ווארשאווער האנדעלס-קאמער, דער גיוו. האנדעלס- מיניסטער קלארנער, וועלכער האט אין זיין קלערם, אז דער טויט פון ד"ר באר-משונסקי איז נישט בלויז אן אבדה פאר דער לאדזער אינדוסטריע, נאר פאר די ווירטשאפטליכע קרייזען אין גאנץ פוילען.

נאך דעם רעפעראט פון דער לעצטער האנדעלס-קאמער ווערען רעזולטאטן פון דעם צענזוס פון פראקטישע בנינס רעזולטאטן פון משכנות אויף גשהנלין, האט די לאדזער האנדעלס-קאמער רעפעראט דעם פראקטיק ווערען די פערענטסטרעטע מיט כנות פון אלע ארט סחורות.

דערנאך איז גשפיהרט נעווארען א דעבאט אויבער דעם רעגירונגס-פראקטיק צו נאוועליזירען דעם אומזאץ-שטייער. עס איז בעשלאסן געווארען צו בעטראכטען דעם וואונשן פון דער האנדעלס-קאמער צו פארקלענערן דעם אומזאץ-שטייער אויף דער פראדוקציע פון פאבריקאטן. 'גלטצייטיג צו מאכען אין אינהאלט אענדערונגען שרעדרונגען.

דער צוזאמענפאהר האט זיך ארויס-גענומען פאר דעם פארשלאג פון דער ווארשאווער האנדעלס-קאמער, דער גיוו. האנדעלס- מיניסטער קלארנער, וועלכער האט אין זיין קלערם, אז דער טויט פון ד"ר באר-משונסקי איז נישט בלויז אן אבדה פאר דער לאדזער אינדוסטריע, נאר פאר די ווירטשאפטליכע קרייזען אין גאנץ פוילען.

נאך דעם רעפעראט פון דער לעצטער האנדעלס-קאמער ווערען רעזולטאטן פון רעגירונגס-פראקטיק בנוגע רעזולטאטן פון משכנות אויף גשהנלין, האט די לאדזער האנדעלס-קאמער רעפעראט דעם פראקטיק ווערען די פערענטסטרעטע מיט כנות פון אלע ארט סחורות.

דערנאך איז גשפיהרט נעווארען א דעבאט אויבער דעם רעגירונגס-פראקטיק צו נאוועליזירען דעם אומזאץ-שטייער. עס איז בעשלאסן געווארען צו בעטראכטען דעם וואונשן פון דער לאדזער האנדעלס-קאמער צו פארקלענערן דעם אומזאץ-שטייער אויף דער פראדוקציע פון פאבריקאטן. 'גלטצייטיג צו מאכען אין אינהאלט אענדערונגען שרעדרונגען.

דער צוזאמענפאהר האט זיך ארויס-גענומען פאר דעם פארשלאג פון דער ווארשאווער האנדעלס-קאמער, דער גיוו. האנדעלס- מיניסטער קלארנער, וועלכער האט אין זיין קלערם, אז דער טויט פון ד"ר באר-משונסקי איז נישט בלויז אן אבדה פאר דער לאדזער אינדוסטריע, נאר פאר די ווירטשאפטליכע קרייזען אין גאנץ פוילען.

דער פרעזעס פון דער לאדזער האנדעלס-קאמער האט זיך אויך אנגעוויזן צו דעם פראקט. א קאמיסיע איז וועגן דער בעפעלונגען דעלעגאטען פון אויסמאלען קארן-טעהל. צוזוישען אנדערן האט זיך דער צוזאמענפאהר אויך ארויסגעזאגט נעגען שפאלטן תבואה רעזערוון.

דער צווייטער צוזאמענפאהר פון די האנדעלס-קאמערן, וועט פאלגען אין א נאנץ נאהנמען מערמאן, ווען עס וועט נעכמיג אין מעל דעלעגאטען פון 'גלטצייטיג פרעזענטירט ווערען.

—()—

(§) אין דארף מיסארלא, חונפטער ראנאל האבען באנדושען נעלטען נעמלט א פרוב אויסצופיהרש א רויב-אנפאל אויפ'ן דארמינען לאנד-פעזוצער כשאנוסלאוו לאבנוצקי.

לאבנוצקי האט שהערנעלטען פאר קויפט זיין פארמינען פאר 85 טויזענד זל. נעלטען אין לאבנוצקי צוזאמען מיט'ן קויפער פון זיין ווירטשאפט ארויסנעפאהרען קען ראנאוו. פון דעמ זעלבען דארף אין נלטצייטיג אויך א בעזוגדער פאהרען קען ראנאוו אויך א בעזוגדער ברישטקע א יונגע פרוי, וועלכע איז נע-פאהרען נעבן לאבנוצקי'ס וואגען. אייפ'ן וועג האט לאבנוצקי פערבונדען א שמוי-עם מיט דער פרוי, וועלכע האט אנהם ערקלערט, אז זי פאהרט קיין ראנאוו אפיטאל א הויזיק מוז, ווייל אין דארף אין אנהר אומעמוג נעווארען.

נאך'ן ערלערונגען אין ראנאוו די פע-קויפס-פארטאלומעמ בעים רעיצנג, האט לאבנוצקי, נושט וועלכע בייא נאכט אהטמפאהרען מוט'ן נעלר נעריג נען א צימער אין האטעל. קוים וון ער האט אויפערשטעהען דעם שוועל פון דער אכסניא, האט לאבנוצקי בעמערקט, אז דא, אין ראנאוו, זעהר סמוטנע אין אז זי קען אליין נושט אנטשלאסען ווערען. דערוויל האט זיך צווישען לבנוצקי'ן אוז דער פרוי אנגעהויבען א שמועס. אבער אינדעם האט זיך דערהערט א קנפליקט הינטער לבנוצקי'ס קעסטער. די אינבעקאנטע האט איבערנעבעטען לאבנוצקי'ן אוז אין ארויסנעגנגען פון צימער, וואגדרינ, אז זי וועט באלד צוריקקומען.

אינצווישען האט א ראנאוער אינ-וואינער, דערגעהערינ דעם האטעל, בעמערקט אין דער פינסטער דרך מע-נער אוז אין פרוי, וועלכע האבען נע-הויבען צו שרייען. קיין ווירטשאפט אין נישט אויפצוטרייבן. פון דעמ זעלבען דארף אין נלטצייטיג אויך א בעזוגדער ברישטקע א יונגע פרוי, וועלכע איז נע-פאהרען קען ראנאוו אויך א בעזוגדער (וו) די לאדזער וויעוואודזטווע האט דערהאלטען א צירקולאר פון אינערן-מיניסטעריום, אז „פרעמדע" אהן א בעשטימטער מלוכה'שער צוגעהריגקייט וואס בעזיצען קאנסולאר-פעסער, דאר-פען ביים ארויספאהרען קיין דאנציג נישט אונטערשריידען ווערען ביים בע-צאהלען די פערפליכטענדע אמטס-קאס-טען, פון די פוילישע ביירגער, קאנסו-לער-פעסער קיין דאנציג פאר „פרעמ-דע" קאנען ארויסגעבען ווערען ביז א 2-יעהריגע גוטיגקייט אויב א „פרעמ-דער", וועלכער האט נאר אזויל-רעכט, פאדערט א קאנסולאר-פאס, דארף אויך דעם פאס אנגעמערקט ווערען, אז איהם דינט נאר אזויל-רעכט, ביים ארויסגע-בען אזעלכע פעסער פאר „פרעמדע", נעמט צו די מאכט זייערע פערוועלטיכע דאקומענטען, ווי די „קארטא-פאביטו" וכדומה.

גערער רבי אפגעפאהרן פון לאדז

2000 חסידים בעגלייטען צו דער באהן.

(—) דער גערער רבי שליט"א, וועלכער איז נעקומען קנין לאדז מנחם-אבל זיין די פאמיליע פון פערשטאר בענגם מחותן ר' מאיר יאסקאוויטש ז"ל, איז נעכטען נאכמיטאג צוריק אפ-נעפאהרען פון לאדז.

אויף'ן אלוישער וואקזאל האבען זיך צוזאמענגעפונען טויזענדע חסידים פון 2000 חסידים.

קאנסולאר-פעסער פאר פרעמדע

געפעהרליכער באנדיט פערקלייך אלס יונגע „לעבי-דאמע"

איז דער לעצטער מינוט איז די דאמע נעווארען „פערשוט" און עס האט זיך ארויס-געוויזן, או דאס איז אינער פון די נעפעהרליכסטע באנדיטען איז לאדזער נעגענד.

(§) אין דארף מיסארלא, חונפטער ראנאל האבען באנדושען נעלטען נע-טאלט א פרוב אויסצופיהרש א רויב-אנפאל אויפ'ן דארמינען לאנד-פעזוצער כשאנוסלאוו לאבנוצקי.

לאבנוצקי האט שהערנעלטען פאר קויפט זיין פארמינען פאר 85 טויזענד זל. נעלטען אין לאבנוצקי צוזאמען מיט'ן קויפער פון זיין ווירטשאפט ארויסנעפאהרען קען ראנאוו. פון דעמ זעלבען דארף אין נלטצייטיג אויך א בעזוגדער ברישטקע א יונגע פרוי, וועלכע איז נע-פאהרען קען ראנאוו אויך א בעזוגדער ברישטקע א יונגע פרוי, וועלכע איז נע-פאהרען נעבן לאבנוצקי'ס וואגען. אייפ'ן וועג האט לאבנוצקי פערבונדען א שמוי-עם מיט דער פרוי, וועלכע האט אנהם ערקלערט, אז זי פאהרט קיין ראנאוו אפיטאל א הויזיק מוז, ווייל אין דארף אין אנהר אומעמוג נעווארען.

נאך'ן ערלערונגען אין ראנאוו די פע-קויפס-פארטאלומעמ בעים רעיצנג, האט לאבנוצקי, נושט וועלכע בייא נאכט אהטמפאהרען מוט'ן נעלר נעריג נען א צימער אין האטעל. קוים וון ער האט אויפערשטעהען דעם שוועל פון דער אכסניא, האט לאבנוצקי בעמערקט, אז דא, אין ראנאוו, זעהר סמוטנע אין אז זי קען אליין נושט אנטשלאסען ווערען. דערוויל האט זיך צווישען לבנוצקי'ן אוז דער פרוי אנגעהויבען א שמועס. אבער אינדעם האט זיך דערהערט א קנפליקט הינטער לבנוצקי'ס קעסטער. די אינבעקאנטע האט איבערנעבעטען לאבנוצקי'ן אוז אין ארויסנעגנגען פון צימער, וואגדרינ, אז זי וועט באלד צוריקקומען.

אינצווישען האט א ראנאוער אינ-וואינער, דערגעהערינ דעם האטעל, בעמערקט אין דער פינסטער דרך מע-נער אוז אין פרוי, וועלכע האבען נע-הויבען צו שרייען. קיין ווירטשאפט אין נישט אויפצוטרייבן. פון דעמ זעלבען דארף אין נלטצייטיג אויך א בעזוגדער ברישטקע א יונגע פרוי, וועלכע איז נע-פאהרען קען ראנאוו אויך א בעזוגדער ברישטקע א יונגע פרוי, וועלכע איז נע-פאהרען נעבן לאבנוצקי'ס וואגען. אייפ'ן וועג האט לאבנוצקי פערבונדען א שמוי-עם מיט דער פרוי, וועלכע האט אנהם ערקלערט, אז זי פאהרט קיין ראנאוו אפיטאל א הויזיק מוז, ווייל אין דארף אין אנהר אומעמוג נעווארען.

נאך'ן ערלערונגען אין ראנאוו די פע-קויפס-פארטאלומעמ בעים רעיצנג, האט לאבנוצקי, נושט וועלכע בייא נאכט אהטמפאהרען מוט'ן נעלר נעריג נען א צימער אין האטעל. קוים וון ער האט אויפערשטעהען דעם שוועל פון דער אכסניא, האט לאבנוצקי בעמערקט, אז דא, אין ראנאוו, זעהר סמוטנע אין אז זי קען אליין נושט אנטשלאסען ווערען. דערוויל האט זיך צווישען לבנוצקי'ן אוז דער פרוי אנגעהויבען א שמועס. אבער אינדעם האט זיך דערהערט א קנפליקט הינטער לבנוצקי'ס קעסטער. די אינבעקאנטע האט איבערנעבעטען לאבנוצקי'ן אוז אין ארויסנעגנגען פון צימער, וואגדרינ, אז זי וועט באלד צוריקקומען.

אינצווישען האט א ראנאוער אינ-וואינער, דערגעהערינ דעם האטעל, בעמערקט אין דער פינסטער דרך מע-נער אוז אין פרוי, וועלכע האבען נע-הויבען צו שרייען. קיין ווירטשאפט אין נישט אויפצוטרייבן. פון דעמ זעלבען דארף אין נלטצייטיג אויך א בעזוגדער

אויסטערלישע טעות מיט א קינד, וואס מ'האט געוואלט 2 מאל מל זיין

(:) מען גוט אוגד אויבער פאלגענדע ערזויערשנס-וועדמע געשיכטע.

יאלטע נושקל קאפלאוויטש (קולינסקי: 40) האט פאריגע וואך נעבוירען א יונ-געלע אין וושינגטאן קלינוק אויף סטר-נאוו 13. א זוהן פון נט-נעבוירענעם קינד ה' דיאמאנט פון בענדין, איז נע-קומען בעצוווילינגען דעם פרית, וואס האט נעריפען פארקומען הונטונגען מאנאט.

וען ה' דיאמאנט איז מאנאג האלב 11 פארמיטאג נשקומען אין קלינוק ארין, האט מען אינהם שרקלערט, אז דער מוהל איז נאך נושטא. ער האט, אלזא, צוצ צו קומען שרשט ארום 12 א זיגער.

דער בעל ברית מוט זיין פאטער איז שווער ה' דיאמאנט האבען זיך אבער מכין נעווען איז נעקומען אפוסטל פרי-הער פון דער בשטימטער צייט. צו וועלכער ארויבערשונג, האבען זיי אבער דערוועהן, אז עס איז שוין נא-טלינ, דאס קינד איז שוין נע'מל'ט.

(109 טע פארטפצונג)

ער האט צוזויפגענומעלט אלץ בחות, בדי זיך אקענע-צוטשלעלן אלץ פארשטענדיגן, וואס האבען נע-טון מוט גרויסע אי'נים פויער פון זיין פארשטענ-דיג ארויסנעקומען פון דער דונקעלהעט די בויער, וועלכע עם האט אויף אויהם נעבליבען א קאלטער שרעק.

— — — — — — — — — — — —

דאס, וואס האט שפעטער פאסירט, איז נוכטער נעשעה-ען, וון יעדע קרעצטמט ערצעהלונג.

די מוטלכער פון אויפ'ן נאמען במעט וון ארויס-נעהרען. עמיצענ'ס הענד האבען אויהם א קאפ נעטון פאר די מי-ארעם. וון זוגע הענד האבען זיך נעקלאמערט אין די מי-רשן, האט יענער אויהם ברוטאל נעשלאגען, ווייל עס האט אויסגעזעהן, אלס וועלן זיי אים אוועקנעמען פון זיי.

וועט ער אויפ'ן ערשטן מאל נישט נעקענט האבען, ווייל ער האט נאך נישט נעהאט קיין צייט צו זעהן, וואס פאר א מין מענטש עס איז, וועלכער האט אים אזוי ברוטאל נעשלאגען. ער האט נאר נעהערט, ווי עמיצענ'ס שטימע האט נעשריען:

„ער איז נישט מיין קינד!"

דערנאך האט ער נאך אלץ נישט נע-זעהן, וואס פאר א

Lodzer Tageblat № 268 לאדזער טאגעבלאט

צי וועלען מיר היי־יאהר האבען א שוערען ווינטער?

די שפיז אלס וועטער־נביא

צוליב דער אלגעמיינער מורא, אז היי־יאהר וועלען מיר ווידער האבען א שווערען און גרויאמען ווינטער, ווי פאר־א־יאהר, ווי אויך צוליב די טרוי־עריגע בשורות פון פערשידענע „וועטער־נביאים". — נאכט א גרויסע אויסלעג־דישע צייטונג אויפמערקזאם, אז אין ווירט פון מעטעאראלאגישע פארואיסזאג נוננען קאן מען פיל ערנסטע פונ׳ם פער־האלטען זיך פון שפינען. אלס בײשפיל ווערט גערעכנט אזא היסטארישע פאס־דונג:

אין יאהר 1795, האט גענעראל פי־כטערא, דער הויפט־פיהרער פון פראנ־צויזישן רעוואלוציאנערן מיליטער, קעמ־פענדיג אויף דער האלענדישער גרענץ, געוואלט געווען מאראוים מיט זיין ار־מיי. אבער פלוצלינג האט זיך ארא־פגעלאזט א גאס־רענען, וואס האט פער־פלייצט די גאנצע אומגעגענד, דערביי איז געווען אונמעגליך, אז די זעלנער מיט „אבאז" זאל זיך קאנען ריהרען פון ארט. אבער אין א פאר טאג ארום האט דער גענעראל בעקומען פון אמס־טערדאם א בריוועל, אין וועלכען עס איז געזאגט געוואָרען, אז אין אינגיע טעג ארום וועט די טעמפעראטור אזוי גע־וואלדיג זיך ענדערן אז דאס וואסער וועט פעריהרען אין דאס מיליטער וועט קעגנען ווייטער גאר. און אזוי איז טא־קע געשען. די זעלנער זענען ארויס־גענאנגען איבערן איז, זענען אנגעקו־מען קיין אמסטערדאם, וואו זיי האבען בעפרייט פון תפיסה דעם אדיוטאנט פון זייער גענעראל, וועלכער האט ארויסגע־שיקט די דערמאנטע ידיעה.

דערביי האט זיך ארויסגעוויזען, אז דער גענעראל בעקומען פון אמס־טערדאם א בריוועל, אין וועלכען עס איז געזאגט געוואָרען, אז אין אינגיע טעג ארום וועט די טעמפעראטור אזוי גע־וואלדיג זיך ענדערן אז דאס וואסער וועט פארפ